

Technika, életvitel és gyakorlat

- **Szóbeli vizsgarész:**

Az első és a második félév anyaga szerinti tételből húz a tanuló. A 30 perc felkészülési idő után az irányított kérdések segítségével elkészített vázlatára támaszkodva, maximum 15 perc alatt szabadon előadja a tételét.

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

I. FÉLÉV

1. félév - Család, otthon, háztartás

1.1. A családok életét:

- **A család** mint az egyén elsődleges társadalmi környezete.
- **A házasság** (a párválasztás szempontjai, a tartós párkapcsolat és a házasság jelentősége, feltételei, a házastársi kapcsolat ápolása, konfliktuskezelés).
- **Családtípusok, családmodellek.**
- **Gyermekvállalás** (a gyermekvállalás felelőssége a társadalom és az egyén szempontjából, kötelezettségek, lehetőségek, kockázatok, terhek és örömök).
Gyermekvállalással járó jogok (szülési szabadság, GYES, GYED, családi pótlék, családi adókedvezmény, segélyek). Gyermeknevelés (a gyermeknevelés céljai, módszerei, eszközei, a családtagok és az iskola szerepe a gyermeknevelésben).
- **Gyermekjogok és kötelezettségek.**
- **A család lelki egészsége** (stressz, krízishelyzetek orvoslása). A segítség lehetőségei családok számára, intézmények, szervezetek. A közös étkezések, programok jelentősége a családi közösség formálásában.

1.2. A háztartást, mint gazdasági formációt

- **A család és háztartás működtetésének ismertető jegyei** (háztartási munkafajták,

családi munkamegosztás, munkaszervezés, a biológiai ritmus, a pihenés formái, szolgáltatások igénybevétele, időbeosztás, munkaterv készítése: napi, heti, havi házimunkák).

- **A háztartási jövedelmek összetétele, eredete.** Állandó, alkalmi és változó bevételek és kiadások. Közüzemi számlák. Háztartás energiafogyasztása (háztartási fogyasztók energiaigénye).
- **Pénzbeosztás különböző életszakaszokban:**
- **Takarékossági formák, tervek.** Az energiafogyasztás mérséklésének lehetőségei (energiatakarékos technológiák, energiatakarékos életmód, megújuló energiaforrások bevonása a háztartás energiaellátásába).
- **Hitelek** (a hitelek fajtái, a hitelfelvétel lehetőségei, feltételei, kockázatai).

1.3. A tudatos fogyasztói magatartás

- A média és a reklámok befolyásoló szerepe **a termékválasztásban.**
- **Környezet- és egészségtudatos fogyasztói magatartás.**
- **Tudatos vásárlás** (pénz- és energiatakarékosság, előre átgondolt vásárlás, egészséges, környezetbarát anyagokból és környezetkímélő technológiával készült, megfelelő csomagolású, magyar, illetve helyi termékek, továbbá a méltányos kereskedelem előnyben részesítése).
- **Védjegyek, eredetvédelem.** A termékhamisítás veszélyei, társadalmi kockázata.
- **Fogyasztóvédelem** – a fogyasztó 8 alapvető joga
- **Szavatosság, jótállás** és az ezzel kapcsolatos fogyasztói jogok és lehetőségek (javítás, kicserélés, vételár-leszállítás, vételár-visszatérítés).
- **Panaszügyintézés** - a panasztétel lehetséges módjai (szolgáltatókra háruló válaszadási kötelezettség, fogyasztóvédelmi hatósághoz való fordulás), békéltető testületek.

1.4. Környezet- és egészségkultúra

- **A magyar nép egészségi állapota** (jelenségek, okok és következmények, egyéni és társadalmi felelősség).
- **Egészségvédelem** (egészségünk megőrzése, szűrővizsgálatok, orvosi ellátás igénybevétele, gyógyszerfogyasztási szokások, házipatika összeállítása).

- **Higiénia** (környezetünk, ruházatunk és testünk tisztasága, bőrkímélő és környezetbarát tisztító- és testápolószerek használata). Öltözködéskultúra (divatok, mértéktartó, alkalomhoz illő öltözködés, a ruházat gondozása).
- **Egészséges táplálkozás** (tudatos élelmiszer-választás, egészséges élelmiszerek, élelmiszer-biztonság, élelmezésbiztonság, az élelmiszerek kezelésének és tárolásának szabályai, étrend-kiegészítők és élelmiszer-adalékanyagok előnyei, hátrányai).
- **A rendszeres testmozgás jelentősége.**
- **Egészséges környezet.**
- **Környezetjog** (állatvédelem, természetvédelem, környezetvédelem).

1.5. Életminőség

- **A nélkülözők**, szűkös anyagi körülmények között élők, a támogatásra szorulókat gyámolítása, közreműködés életminőségük jobbá tételében.
- **A fogyatékoság** fogalma, fajtái, következményei.
A fogyatékkal élők jogai és lehetőségei.
- **A fogyatékkal élők hivatali és önkéntes segítése.** Önkéntesség lehetőségei.

1.6. Öngondoskodás

- Alapvető **biztosítási fajták**, szolgáltatások (életbiztosítás, vagyonbiztosítás, felelősségbiztosítás).
- Felelős viszonyulás a jövőhöz (kockázatok és ezek kezelése, a valódi, saját akaratból történő **öngondoskodás céljai, formái, lehetőségei**, ezzel kapcsolatos számítások).

1.7. Korszerű pénzkezelés

- **A bank** (célja, lehetőségei, előnyei, kockázata, fajtái).
- **Bankhasználati ismeretek** (hogyan válasszunk bankot, szolgáltatást, mire ügyeljünk, mit számoljunk, ellenőrizzünk).
- **Bankszámlák és bankkártyák típusai** és a vele járó tudnivalók.
Teendők elveszett, ellopott bankkártya esetén.

1.8. Hivatali ügyintézés

- **A legfontosabb hivatalok** (polgármesteri hivatal, adó- és vámhivatal, posta, kormányhivatal) és az ügyintézés lehetőségei.

Internetes ügyintézés, információszerzés.

Az osztályozó vizsgán a tanuló **szóbeli felelettel** ad számot az adott félév követelményéből:
az első. félév 1.1 - 1.8 témáin belüli tananyagból összeállított **kérdéskör** alapján!

TECHNIKA, ÉLETVITEL ÉS GYAKORLAT

II. FÉLÉV

2. A gazdaság, a pénz és a munkavilága

Segédlet: Történelem 12. o tk. 238-257. oldal

2.1. A piac

- A piacgazdaság kialakulása
- A piacgazdaság feltételei
- Az egyensúlyi ár – Marshall kereszt
- A tökéletes verseny, oligopólium, monopólium jellemzője, kialakulása

2.2. A vállalkozások

- A vállalkozások és a háztartások kapcsolata, gazdasági tevékenységük
- A gazdasági körforgás
- Vállalkozási formák és jellemzésük
- A vállalkozások költségei
- Árszabás, árérzékenység és árdiszkrimináció

2.3. A pénzpiac

- A pénzpiac és a pénzügyi közvetítők
- A Bankrendszer
- A pénzteremtés
- A pénz árfolyama

2.4. Az állam gazdasági szerepe

- Állami feladatok
- Közjavak
- A nyugdíjrendszer felépítése

- Közegészségügy- társadalombiztosítás - egészségbiztosítás

2.5. Az államháztartás és a monetáris politika

- Az államháztartás felépítése (alrendszerei), jellemzése, kiadásai
- Az adórendszer
- Az államadósság
- A monetáris politika és az infláció

Az osztályozó vizsgán a tanuló **szóbeli felelettel** ad számot az adott félév követelményéből: a második félév 2.1-2.5. témáin belüli tananyagból összeállított **kérdéskör** alapján. A vizsgakérdésekhez kapcsolódhat forráselemzés is!